

Ga jij zondag nog wat leuks doen?

Categorie

Actueel

Aantal deelnemers

Maximaal tien

Leeftijd

12-16 jaar

Duur / aantal bijeenkomsten

Een bijeenkomst van anderhalf uur

Auteur

Niels Gillebaard

KORTE BESCHRIJVING

Jongeren leven in een samenleving waarin geloven niet meer vanzelfsprekend is. Tijdens deze bijeenkomst verwoorden de jongeren hoe het er bij hen op school aan toegaat met betrekking tot kerk en geloven, hoe het ligt in hun sociale omgeving en hoe zij dat ervaren. Dit doen ze aan de hand van enkele stellingen. In een rollenspel oefenen ze hoe ze kunnen omgaan met een negatieve houding of mening ten aanzien van kerk en geloven. Ten slotte geven ze op een tekening aan wat ze hierbij hebben ervaren en geleerd.

DOEL

- De deelnemers staan stil bij wat het betekent om gelovig te zijn in een dagelijkse omgeving waarin geloven niet meer vanzelfsprekend is.
- De deelnemers formuleren wat hun eigen manier van geloven is.
- De deelnemers delen met elkaar hoe zij omgaan met de sociale druk van niet-gelovige jongeren, hoe ze dat ervaren en of ze daar weleens met andere jongeren over spreken.
- De deelnemers krijgen handvatten aangereikt over hoe ze kunnen omgaan met negatieve reacties van anderen.

VERANTWOORDING

Geloven is tegenwoordig niet vanzelfsprekend meer. Jongeren van 12-16 jaar worden vaak geconfronteerd met het feit dat er in hun omgeving maar weinig andere jongeren zijn die ook met geloven bezig zijn. Dat ervaren ze bijvoorbeeld in de klas of in hun sociale contacten. Daarbij komt dat zij in een fase van hun leven zitten, waarin ze erg gevoelig zijn voor hoe anderen (met name leeftijdsgenoten) naar hen kijken. Tegelijkertijd zijn ze op zoek naar hun eigen identiteit en wat zij belangrijk vinden in hun leven. Erkennen dat je gelovig bent en dat dat belangrijk voor je is, kan voor een jongere lastig zijn in een omgeving waarin het niet 'cool' is om te geloven. Vaak spreken jongeren er daarom maar helemaal niet over. Of ze laten hun geloof voor wat het is, omdat ze (uitgesproken of onuitgesproken) tegenstand ondervinden. Bovendien weten jongeren in deze fase van hun leven vaak zelf nog niet goed of ze wel gelovig zijn. In dit item worden jongeren gestimuleerd om met kritische leeftijdsgenoten te praten over hun religieuze denkbeelden en ervaringen.

VOORBEREIDING

Praktische voorbereiding

- Lees het hele item goed door, inclusief de bijlagen.
- Leg voor de bijeenkomst alle benodigdheden klaar.

Persoonlijke voorbereiding

Omdat het in dit item gaat over het belang van geloof en kerk voor de jongeren persoonlijk, is het goed om ook bij jezelf na te gaan waarom jij gelooft en/of deel uitmaakt van een kerkelijke gemeenschap. De volgende vragen kunnen je hierbij helpen:

- Waarom maakt geloven een onderdeel van je leven uit?
- Waarom ga je naar de kerk en wat vindt je daar belangrijk aan?
- Spreek je openlijk met andere mensen over geloof? Zo ja, hoe dan? Zo nee, waarom eigenlijk niet?
- Hoe wordt er in je eigen sociale omgeving tegen geloven aangekeken? Hoe ga je daarmee om?
- Ben je weleens op een negatieve manier aangesproken over je geloof? Zo ja, hoe ben je daarmee omgegaan?

Ga jij zondag nog wat leuks doen?

BENODIGDHEDEN

- Voor iedere deelnemer een kopie van bijlage 1, in kaartjes geknipt;
- Een kopie van bijlage 2;
- Een kopie van bijlage 3 (en eventueel bijlage 4), in kaartjes geknipt;
- Pennen;
- Tekenpapier (A4-formaat).

PROGRAMMA

5 minuten

Opening

Heet de jongeren welkom en bied eventueel iets te drinken aan. Maak zo nodig een voorstelronde. Vertel kort iets over de opzet van dit item (zie KORTE BESCHRIJVING).

15 minuten

Verkenning

Geef aan dat je met de jongeren in gesprek wilt gaan over hoe het er bij hen op school aan toe gaat met betrekking tot geloof en kerk. Geef iedere deelnemer een setje met de kaartjes van bijlage 1. Leg de jongeren vervolgens een aantal stellingen voor (zie voorbeelden hieronder). Laat hen op elke stelling reageren door een van de kaartjes op tafel te leggen. Vraag de jongeren om hun antwoord toe te lichten. Het is de bedoeling dat er zo een verkennend gesprek op gang komt over hun ervaringen. Herkennen de jongeren zich in de antwoorden die anderen geven? Wat vinden ze van die antwoorden? Hoe ervaren ze dat zelf? Zouden ze het graag anders willen zien? Zo ja, hoe dan?

Enkele voorbeelden van stellingen die je kunt gebruiken:

- Geloven is tegenwoordig heel normaal op scholen.
- Soms vertelt iemand op school weleens iets over de kerk.
- Mijn vrienden vinden praten over kerk en geloof vaak ongemakkelijk.
- Onder sommige jongeren wordt meer over kerk of geloof gepraat dan onder andere jongeren.
- Op school wordt er wel over geloof gesproken. Het doet ertoe.
- Er wordt bij ons op school weleens raar gedaan over christenen.

- Er is op school weleens iemand uitgelachen of belachelijk gemaakt toen anderen hoorden dat diegene naar de kerk ging en/of gelovig was.

45 minuten

Verdieping

Geef aan dat je hier verder op in wilt gaan aan de hand van een rollenspel. Lees eerst het voorbeeldgesprek uit bijlage 2 voor, om de jongeren een idee te geven van wat de bedoeling is. Laat ze kort vertellen wat ze van dit voorbeeldgesprek vinden en of ze zich erin herkennen.

Maak vervolgens duidelijk dat ze dit nu zelf gaan doen.

Dat gaat als volgt: één jongere speelt zichzelf (of een rol uit bijlage 4 - zie AANDACHTSPUNT), een andere jongere krijgt een rollenkaart. Vraag welke twee jongeren het leuk lijkt om te beginnen. Neem degene die een rol gaat spelen even apart en geef deze deelnemer een van de rollenkaarten uit bijlage 3. Geef hem of haar even de tijd om zich voor te bereiden.

Vervolgens zet je de beide jongeren tegenover elkaar. Het is de bedoeling dat er tussen beiden een gesprek ontstaat door op elkaar te reageren. De een speelt vanuit een rol uit bijlage 3. De ander speelt als zichzelf (of vanuit een rol uit bijlage 4) en probeert hierbij duidelijk te maken waar het voor hem of haar nu over gaat bij geloven en naar de kerk of catechese gaan. De rest van de groep kijkt toe.

Bespreek na elk rollenspel met de jongeren wat ze ervan vonden. Wissel na vijf á tien minuten van spelers.

25 minuten

Verwerking en Afsluiting

Praat met de jongeren na over hoe zij het rollenspel hebben ervaren. Hoe ervaren zij dit in het dagelijks leven? Wordt er over geloof gesproken of juist helemaal niet? Waar zijn ze dan bang voor of wat vinden ze lastig? Ervaren ze in het echt ook negatieve reacties? En positieve reacties? Wat is belangrijk voor hen? Wat is een goede manier om met negatieve reacties om te gaan?

Deel pennen en papier uit. Vraag de jongeren nu om de omtrek van hun rechterhand op het papier te tekenen. Het is de bedoeling dat ze in de vingers opschrijven wat ze in het

Ga jij zondag nog wat leuks doen?

rollenspel hebben ervaren en geleerd. Geef dat als volgt aan:

- In de duim: wat vond je goed gaan in het gesprek?
- In de wijsvinger: wat zou je graag zien in het contact met leeftijdsgenoten als het over geloof of kerk gaat?
- In de middelvinger: wat vond je vervelend in het gesprek?
- In de ringvinger: wat vond je belangrijk in het gesprek?
- In de pink: wat vind je voor jezelf nog voor verbetering vatbaar?
- In de handpalm: wat vind je het belangrijkste als het gaat om geloof?

Bedank de jongeren voor hun aanwezigheid en inzet. Het gemaakte werk mogen ze mee naar huis nemen.

AANDACHTSPUNT

Het rollenspel vraagt een bepaalde mate van vertrouwd zijn met elkaar in de groep. De jongeren worden aangesproken op hun geloofsbeleving en/of op het feit dat ze naar de kerk gaan. Ze kunnen zich dan ook kwetsbaar voelen als ze zichzelf moeten spelen. Dit geldt met name als de jongeren elkaar niet goed kennen of als er een nieuwkomer is.

Daarom is het ook mogelijk om *beide* spelers een rollenkaart te geven: de een krijgt dan een kaart uit bijlage 3 en de ander een kaart uit bijlage 4. Het is in ieder geval belangrijk om duidelijk te maken dat er geen goede of foute manieren zijn om dit te doen.

BIJLAGEN

1. Meningskaartjes
2. Voorbeeldgesprek
3. Rollenkaartjes (1)
4. Rollenkaartjes (2)

MENINGSKAARTJES

EENS

EENS

ONEENS

ONEENS

WEET NIET

WEET NIET

Ga jij zondag nog wat leuks doen?

bijlage 2

VOORBEELDGESPREK

J1: Morgen is het zondag. Ga je nog wat leuks doen?

J2: Ik heb maandag een overhoring van Engels, dus ik moet leren. Morgenochtend ga ik naar de kerk.

J1: Ga jij naar de kerk dan?

J2: Ja, af en toe ga ik mee met mijn ouders. Dat gaat al jaren zo.

J1: Maar daar is toch helemaal niets aan?

J2: Nou, ik heb niet altijd zin om te gaan. Maar achteraf vind ik het vaak toch wel fijn dat ik ben geweest.

J1: Maar ben je dan ook gelovig en zo?

J2: Ja, dat denk ik wel. Al twijfel ik soms wel.

J1: Ik ben helemaal niet grootgebracht met geloven en kerk en zo, dus ik weet er niet veel van. Maar waarom geloof jij eigenlijk? Dan mag je toch allemaal dingen niet?

J2: Nou, zo ervaar ik het echt niet. Er zijn wel leefregels, zoals de tien geboden. Maar die zijn vooral bedoeld om je te helpen een goed leven te leiden. Geloven is voor mij bezig zijn met hoe je in het leven staat, hoe je met jezelf en met anderen omgaat.

J1: En hoe kom je dat dan te weten?

J2: Bijvoorbeeld door de Bijbel te lezen. Dat doe ik altijd voor ik ga slapen. Ik lees vaak het Nieuwe Testament. Dat gaat over Jezus. Daar staan heel mooie dingen in, vind ik.

J1: Zoals?

J2: Bijvoorbeeld dat je niet zomaar moet oordelen over mensen. Dat je geen kwaad met kwaad moet vergelden. En dat je je niet al te veel zorgen moet maken in het leven. Dat vind ik belangrijke dingen en ik probeer ze zo goed mogelijk na te leven.

J1: En bid je ook?

J2: Ja, dat doe ik ook. Dat geeft me altijd een goed gevoel. Als ik ergens mee zit, of als ik ergens dankbaar voor ben, dan vind ik het fijn om daarover tot God te bidden.

J1: Maar dan zit je toch gewoon tegen jezelf te praten?

Ga jij zondag nog wat leuks doen?

bijlage 2

- J2: Nou, dat ervaar ik niet zo. Ik geloof wel dat God er is en dat Hij naar me luistert en het beste met me voorheeft. Soms twijfel ik daar weleens aan, als iets niet gaat zoals ik het had gehoopt. Dan lijkt het soms alsof Hij er niet is. Maar ja, je kunt het leven ook niet altijd helemaal begrijpen. Misschien doet God de dingen wel heel anders dan ik me kan voorstellen. Daar probeer ik me dan wel aan over te geven, al lukt dat ook niet altijd.
- J1: Hm. Het klinkt wel mooi, maar ik weet niet of het wat voor mij is. In ieder geval veel plezier dan, morgen. Ik spreek je later wel!
- J2: Oké, jij ook een goede zondag en tot later!

Ga jij zondag nog wat leuks doen?

bijlage 3

ROLLENKAARTJES (1)

- 1 Je moet niets hebben van gelovigen. Je hebt van huis uit niets meegekregen over het geloof. Je familie heeft er ook niets mee. Geloof zorgt toch alleen maar voor ellende in de wereld? Kijk bijvoorbeeld maar naar de kruistochten. Je bent dan ook fel atheïst! Geloof houdt mensen toch dom? Je vindt dat mensen prima voor zichzelf kunnen denken en helemaal geen God nodig hebben. Waarom zou je in God geloven? Met mensen die dat niet doen, gaat het toch ook goed? En als je naar de kerk gaat, mag je toch een hoop niet? Je vindt het allemaal maar belachelijk en doet er een beetje lacherig over.

Je begint het rollenspel met de vraag: "Morgen is het zondag. Ga je nog wat leuks doen?"

- 2 Je weet niet zo goed of je gelooft of niet, maar je vindt het wel interessant. Van huis uit heb je niets van het geloof meegekregen. Maar je hebt wel vrienden die naar de kerk gaan en je vraagt je af wat ze daar nu precies doen. Waarom gaan ze naar de kerk? Wat doen mensen daar? Wat zou jij daaraan hebben? Waar is dat geloven eigenlijk voor nodig? Je wilt het graag weten, maar weet niet zeker of jij er wel wat mee kunt.

Je begint het rollenspel met de vraag: "Morgen is het zondag. Ga je nog wat leuks doen?"

- 3 Geloof interesseert je niet zoveel en je begrijpt niet waarom het belangrijk voor iemand zou kunnen zijn. Wat zou je aan geloven kunnen hebben? Je bent er gewoon niet mee bezig. Je hebt een leuk leven, dus waarom zou je geloven? Je denkt dat gelovigen suffice mensen zijn, maar ze moeten maar doen wat ze willen. Voor jou hoeft het in ieder geval niet zo nodig. Je mag toch best een beetje lol hebben in je leven? Hoe kan dat nou als je gelovig bent? Dat is toch saai? Je hebt zelf weleens meegemaakt dat een gelovig iemand zijn denkbeelden aan je wilde opdringen en daar voelde je je erg ongemakkelijk bij. Dus iemand hoeft niet met zweverige praatjes aan te komen.

Je begint het rollenspel met de vraag: "Morgen is het zondag. Ga je nog wat leuks doen?"

- 4 Je ging vroeger naar de kerk. Je hebt zelfs basiscatechese gevolgd. Maar je doet er nu weinig meer mee. Toen je naar de middelbare school ging, was het snel afgelopen. Je vond de diensten saai en had het er helemaal mee gehad. Je gaat alleen nog met Kerst en Pasen mee naar de kerk, maar uit jezelf ga je niet meer. Je vader gaat ook nooit meer naar de kerk. Je moeder is nog wel actief. Waarom zouden andere jongeren nog naar de kerk gaan? Dat is toch dodelijk saai? Of je nog in God gelooft, weet je niet zeker; soms wel, soms niet. Je bidt af en toe nog wel, bijvoorbeeld toen het niet goed met je opa ging. Het geloof interesseert je op zich wel, en je wilt daar best wel meer van weten. Maar waarom toch die kerk? Dat is toch niet nodig? Mensen kunnen dat volgens jou prima zelf af.

Je begint het rollenspel met de vraag: "Morgen is het zondag. Ga je nog wat leuks doen?"

Ga jij zondag nog wat leuks doen?

bijlage 4

ROLLENKAARTJES (2)

- A** Jij bent heel overtuigd gelovig. Geloof is voor jou het belangrijkste dat er is. Je gaat eigenlijk altijd naar de kerk en je bidt veel. Je begrijpt niet dat anderen niet geloven. Hoe kan je nu leven zonder God? Hoe kan je nu een goed mens zijn zonder de Bijbel te lezen en naar de kerk te gaan? Je begrijpt het niet, maar als mensen zo willen leven, dan moet zij dat weten. Ze hoeven niet zo nodig ook te gaan geloven van jou.

- B** Je gaat vaak met je ouders naar de kerk, maar je weet het eigenlijk niet zo goed met dat geloven. Je hebt niet altijd zin om naar de kerk te gaan, maar achteraf ben je toch wel blij dat je bent geweest. Je bidt wel vaak, vooral 's avonds voor het slapengaan. Dat geeft je wel een goed gevoel. Maar of je jezelf echt christelijk zou noemen, weet je niet. Mensen doen vaak moeilijk over geloven, dus je hebt het er eigenlijk nooit over. Maar als mensen ernaar vragen, dan vertel je eerlijk dat je het soms ook niet zo goed weet.

- C** Je bent een echte zieltjeswinner. Je doet heel erg je best om andere mensen te overtuigen ook bij de kerk te komen en te geloven. Want dat is het belangrijkste wat er is. Je hebt een heel leuke vriendengroep bij de kerk en je bent altijd heel vrolijk als je naar de kerk bent geweest. Je doet altijd fanatiek mee met alles en vertelt iedereen die het maar horen wil over je geloof. Je bidt heel veel. Je doet heel leuk tegen anderen, maar als je merkt dat ze dat echt niet willen, vind je dat stom en onbegrijpelijk. Je wordt daar zelfs een beetje boos om.

